

اوراق ایرانی

خاطرات سفر کلود آنه در آغاز مشروطیت

ترجمه‌ی ایرج پروشانی

نشر گویا

سرشناسه	: تبه، کلود، ۱۸۶۸ - ۱۹۳۱ م.، مستعار Claude de Tébé
عنوان و نام پدیدآور	: اوراق ایرانی، خاطرات سفر کلود انه در آغاز مشروطیت/ نویسنده کلود تبه؛ ترجمه ای ایرج پروشانی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر گویا، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۶ ص.؛ ۱۴/۵×۲۲ سانتیمتر، سبک.
شابک	: 978-622-6528-13-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: عنوان اصلی: Feuilles persanes.
عنوان دیگر	: خاطرات سفر کلود انه در آغاز مشروطیت.
موضوع	: ایران -- سیر و سیاحت
موضوع	: Iran -- Description and travel
موضوع	: سفرنامه‌ها
موضوع	: Traveler's writings
موضوع	: آسیای مرکزی -- سیر و سیاحت
موضوع	: Asia, Central -- Description and travel
شناسه افروده	: پروشانی، ایرج، ۱۳۰۸ - ۱۳۸۲، مترجم
رده بندی کنگره	: DSR۱۳۳۸/۱۸الف۸ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۷۵۰۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۶۸۵۸۵

ادریق ابرانی

کودانه

مترجم: ایرج روشان

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۸

تیراژ: ۵۰۰ نس

شابک: ۹۶۴-۶۵۲۸-۶۲۲-۹۶۴

چاپ: خانه فرهنگ و هنر گویا

نشر گویا

خیابان کریم خان زند، روبروی ایرانشهر، پلاک ۸۹

تلفن: ۸۸۳۱۳۴۳۱ - ۸۸۸۲۸۸۸۴

www.gooyabooks.com info@gooyapub.com

حق چاپ و انتشار کلیه مطالب محفوظ می باشد.

هرگونه اقتباس و استفاده از مطالب منوط به دریافت اجازه از ناشر می باشد.

فهرست

۷	درباره‌ی نویسنده‌ی کتاب
۱۳	گفتار نویسنده
۱۵	فصل اول. تصاویری کوچک از تاریخ ایران
۲۰	تهران
۳۰	در کاخ شاهی
۳۲	در کوچه و خیابان
۳۵	چاله‌های خیابان
۳۶	جوی آب
۴۱	فصل دوم. روحیات ایرانی‌ها
۴۲	مالیه در ایران
۵۰	مستمری و حواله
۵۳	فصل سوم. شکار هیجان‌انگیز آثار عتیقه
۶۵	گردش در شهر ری
۷۱	تذهیب‌کار سالخورده

۷۵	فصل چهارم. جاده‌ی مازندران
۱۳۹	فصل پنجم. از مشهدسر تا عشق‌آباد
۱۴۵	کراسنوودسک (یازدهم سپتامبر)
۱۵۳	فصل ششم. زائر مشهد
۱۷۳	فصل هفتم. ماوراء خزر و تاجکستان
۱۷۸	بخارا
۱۸۱	سمرقند
۱۸۹	فصل هشتم. از تهران به اصفهان
۲۰۱	بناهای اصفهانی
۲۰۳	باغ نو
۲۰۷	مدرسه‌ی چهارباغ
۲۱۱	فصل نهم. سفر به بختیاری
۲۳۳	چونقا
۲۳۶	۱۶ ماه مه
۲۳۷	۱۷ ماه مه
۲۳۸	۱۸ ماه مه
۲۳۹	۱۹ ماه مه
۲۴۷	فصل دهم. از سلطان‌آباد به همدان

دومین و سومین سفر من به ایران در سال‌های ۱۹۰۹ و ۱۹۱۰م صورت گرفت؛ یعنی درست در روزگاری که فداییان قفقازی به سرکردگی سپهدار و شورشیان بختیاری به فرمان من سرار محبوب خود اسعدخان در ایران، انقلابی برای آزادی برپا کرده بودند. این‌بارم این دو قهرمان ملی که شاه شاهان را در ایران از اریکه‌ی قدرت به زیر کشیدند، به این کشور باستانی برای نخستین بار حکومتی با قانون اساسی و بر اساس آزادیخواهی اعطا نمودند، مرا مورد بخشایش قرار دهی زیرا در این کتاب کوچک از آنان جز به اشاره و اختصار ذکری به میان نخرانده‌ام. کار من در اینجا گردآوری یادداشت‌های سفر است و هرچه را که با حوادث سیاسی روز ارتباط داشته است و به چشم من، امروز برای ما فرانسویان خالی از فایده می‌نماید به کنار نهاده‌ام. بنابراین در اینجا تنها به توصیف چیزهایی پرداخته‌ام که از ایران روزگاران پیشین برجای مانده است و ذهن خود را زیاد متوجه تغییرات نامحسوسی نکرده‌ام که یک انقلاب سیاسی ممکن است به‌طور سطحی در چهره‌ی امپراتوری عظیمی پدید آورد که روزگاری

خشیارشاه بر آن فرمانروایی داشته است.

راستش این است که اگر من از اروپا می‌گریختم نه برای این بود که در دل آسیا گوش به هیاهوی ناشی از منازعات بیهوده‌ای بدهم که در کرانه‌های «سن» یا «تایمز» و یا «نوا» در جریان است. درباره‌ی نفتستان نیز که به برکت آن سوداگران بزرگ و خوشبخت در «میدن هد»^۱ صاحب باغ‌های گل‌سرخ شده‌اند و در تابستان در شهر «دوویل»^۲ در قمار می‌بازند و باخت می‌کنند در این صفحات اطلاعاتی نصیب خواننده نخواهد شد.

بنابراین آنچه در این اوراق خواهد آمد تنها تصاویر و مناظر کوچکی است از آنچه در اصل امروز می‌گذرد، آن هم تصاویری بسیار ساده و کلی که متأسفانه برخلاف می‌آوردای ایرانی از ظرافت و ریزه‌کاری‌های استادانه بهره‌مند نیست.

بر ماست که در این زندگی عاریتی و زودگذر تنها بدانچه پایدار و جاویدان است دل ببندیم و باقی را رها کنیم که باقی همه خودپرستی، بیهوده‌کاری و بادپیمایی است.

۱. Maiden Head، «میدن‌هد» شهرکی است مسکونی و بیلاقی در غرب لندن بر کرانه‌ی راست رودخانه‌ی تایمز در کنت‌نشین برکشیر (Berkshire)، دارای مراکز تفریحی و باشگاه‌های ورزشی.
 ۲. Deauville، «دوویل» شهری از استان کالوادس فرانسه، واقع در مصب رودخانه‌ی توک (Touques) در دریای مانش، دارای مراکز تفریحی تابستانی و تأسیسات آب معدنی بسیار مشهور و تجملی و نیز کازینویی معروف.